

Libris.RO

Respect pentru oameni și cărți

Peter Mayle

În căutarea
lui Cézanne

1

Recepționera era un ecou al decorului – un accesoriu uman în desăvârșită armonie cu farmecul reținut, aproape sever, din jurul ei. Elegantă și foarte atrăgătoare în bej și negru, ea mormăia în receporul telefonului, ignorându-l pe Tânărul ciufulit din fața ei. O ușoară încruntare amenință să transforme masca imperturbabilă a machiajului ei atunci când privirea îi ateriză pe geanta uzată din piele pe care Tânărul o pusese pe tejgheaua goală și lucioasă de sicomor a recepției. Ea lăsă receptorul jos, înlăturându-și o șuviță de păr blond pentru a-și pune la loc în ureche cercelul din aur pe care și-l scosese pentru facilitarea conversației telefonice. Sprâncenele ei perfect pensate se ridică întrebător ca două arce de cerc.

Tânărul zâmbi.

– Bună dimineața. Am o întâlnire cu Camilla.

Sprâncenele rămaseră ridicate.

– Si dumneavoastră sunteți?

– Andre Kelly. Sunteți nouă aici?

Recepționera nu catadicsi să-i răspundă, preferând să-și scoată din nou cercelul și să ridice receptorul. Andre

se întrebă de ce Camilla continua să angajeze astfel de fete. Acestea nu rezistau mai mult de două luni pe post înainte de a fi înlocuite de o nouă clonă elegantă – decorativă, ușor ostilă și mereu blazată. Și unde se angajau ele odată ce plecau de acolo? La departamentul de cosmetice de la Barney's? La recepția vreunei firme moderne de pompe funebre? Sau se îndrăgosteau nebunește de unul dintre numeroșii prieteni ai Camillei ce făceau parte din mica aristocrație europeană?

– Ședința s-a prelungit. Un deget al recepționerei se îndreptă către cel mai îndepărtat punct din zona recepției. Puteți aștepta acolo.

Andre îi zâmbi din nou femeii în timp ce-și ridică geanta de pe tejghea.

– Ai fost mereu atât de urâcioasă sau ai luat lecții pentru asta?

Dar nimeni nu-l mai asculta. Receptorul dispăruse deja sub șuvița lucioasă de păr, murmurul reluându-se. Andre se instală într-un fotoliu, pregătindu-se pentru o așteptare îndelungată.

Camilla era cunoscută – și chiar admirată de unii – pentru lipsa ei deliberată de punctualitate, pentru stabilirea a câte două întrevederi la aceeași oră și pentru generarea unor situații care să scoată în evidență atât carisma ei de editor, cât și importanța ei socială. Ea fusese de fapt inițiatorea așa-numitelor „dejunuri de afaceri“, rezervând două mese la Royalton în aceeași zi și trecând de la o masă la alta – niște rucola și andive la una, o înghițitură de Evian la celaltă – în timp ce se întăinea simultan cu un important agent de publicitate și

cu un talentat arhitect sud-american. Era un tribut adus reputației ei faptul că nici unul dintre cei doi nu se simțise ofensat, iar dejunul la două mese odată devenise de atunci o componentă ocasională a repertoriului socio-corporatist al Camillei.

În cele din urmă, desigur, ea reușise să scape atât de ușor doar pentru că obținuse succesul – care, în New York, este mai important decât orice și pentru care este iertat orice tip de comportament imoral. Ea salvase o revistă venerabilă de la o moarte lentă și o modernizare – îi schimbăse denumirea, îi pensionase pe venerabili ei colaboratori și inițiașe o impresionantă, dar plină de responsabilitate socială, „Scrisoare din partea editorului“, actualizându-i copertele, stilul tipografic, ilustrațiile și, desigur, recepționera și zona de recepție. Tirajul se triplase, paginile de publicitate se înmulțeau constant, iar patronii revistei, deși încă pierdeau bani, se scăldau în strălucirea unei proprietăți ce devenise brusc foarte inspiratoare. Se vorbea foarte mult despre revistă, iar Camilla Jameson Porter, pentru moment, era desăvârșită.

Rapida ascensiune a revistei – la care, cu siguranță, contribuise și cosmetizările – se datora de fapt unui lucru mult mai important: filozofia editorială a Camillei.

Aceasta evoluase într-un mod curios. În primii ani ai carierei sale de jurnalistă ambițioasă, dar necunoscută, care lucra la pagina „Z și C“ („Zvonuri și Calomnii“) a unui tabloid din Londra cu pretenții sociale, ea reușise să-și găsească un soț bogat, din cele mai înalte cercuri ale societății – înaltul, brunetul și superficialul Jeremy Jameson Porter. Camilla îi preluase numele (care suna *mult* mai

sofisticat decât cel cu care se născuse ea, Camilla Boot) și, de asemenea, pe prietenii influenți ai acestuia. Dar, vai, ea îl „preluase” pe unul dintre aceștia cu prea mult entuziasm și fusese prinsă făcând acest lucru. Urmase divorțul, dar în acel moment Camilla era deja integrată în clasa superioară a societății de ceva vreme pentru a învăța lecția care avea să o ajute atât de mult în New York.

Era foarte simplu. Oamenii bogați obișnuiesc să achiziționeze și, cu câteva excepții notabile, acestora le place să-și etaleze achizițiile în fața celorlalți. La urma urmei, jumătate din satisfacția unei vieți privilegiate este obținută stârnind invidia celor din jur; și ce rost mai are să deții niște bunuri rare și costisitoare dacă ceilalți nu știu că îți aparțin.

Această revelație – destul de evidentă, de altfel – îi frământa mintea Camillei atunci când se gândeau la viitorul ei de femeie fără obligații care avea nevoie de o slujbă. Și într-o bună zi ea găsi catalizatorul care reuși să-i transforme această revelație într-o carieră.

Se afla în sala de așteptare a dentistului ei și alesese de pe măsuță o revistă viu colorată de știri mondene, intrigată de fotografia de pe copertă, care înfățișa un aristocrat cunoscut în lumea întreagă drept un împătimit colecționar de artă, pozând în fața ultimului său Tițian, alături de ultima sa soție. De ce – se întrebă Camilla – ar accepta un astfel de cuplu să apară într-o astfel de revistă? Întrebarea ei își găsi răspuns în povestea din interior. Aceasta fusese scrisă la repezeală, descrierea în termeni exagerat de elogioși a colecționarului, a tinerei sale mirese gonflabile și a cuibușorului lor de nebunii cu

cincizeci și șapte de camere, ticsit cu opere de artă și co-coțat pe cea mai selectă colină cu vedere spre lacul Como, fiind de-a dreptul neobrăzată.¹ Numeroase fotografii – lumenate artistic și la fel de măgulitoare – însoțeau avalanșa de exagerări din articol. Fiecare cuvânt, fiecare imagine atestau faptul că acel cuplu absolut minunat avea o viață minunată într-o casă minunată. Era o manipulare ieftină care ocupa șapte pagini.

Camilla răsfoi restul revistei, o cronică ilustrată a activităților sectorului neocupat al societății europene – baluri de caritate, lansări de parfumuri, vernisaje –, acel gen de distracții frivole care servesc drept scuză aceluiași grup de oameni să se tot ciocnească unii de alții la diverse ocazii – *quelle surprise!*¹ – la Paris, Londra, Geneva și Roma. Pagini pline de fețe zâmbitoare, titluri insipide și evenimente false.

Cu toate acestea, Camilla luă revista cu ea când plecă de la dentist și își petrecu seara gândindu-se la povestea cuplului de pe copertă. Treptat, o idee începu să prindă contur în mintea ei.

Succesul poate fi cu greu obținut fără un dram de noroc, iar în cazul Camillei acesta veni sub forma unui apel telefonic din partea unei prietene care era ziaristă în New York. Se părea că toată mass-media din Manhattan commenta despre frații Garabedian și intrarea lor neașteptată în publicistică. După ce obținuseră profituri imense investind în aziluri de bătrâni, împrumuturi bancare și depozitarea deșeurilor, aceștia achiziționaseră recent un

¹ Vai, ce surpriză! (în franceză, în orig.) (n.tr.)

grup de companii care includea o editură minoră, un ziar din Long Island și câteva reviste specializate aflate în diverse stadii de decrepitudine sau colaps.

Se presupunea că frații Garabedian preluaseră grupul pentru principala proprietate a acestuia – o clădire de pe Madison Avenue, dar se zvonea că una sau două dintre reviste puteau fi salvate și „revitalizate” – cum spunea cel mai Tânăr dintre frații Garabedian. Analiștii financiari interpretau acest lucru ca un indiciu al unor masive infuzii de capital, iar una dintre revistele considerate potrivite pentru revitalizare era *Decorating Quarterly*.

Era genul de publicație pe care te așteptai să o găsești, cu paginile ei încrăite și îngălbenite, în salonul unui conac abandonat din Newport. Revista avea un aspect austер și demodat. Paginile de publicitate – foarte puține – erau dedicate în special materialelor pentru draperii și instalațiilor de iluminat fals aristocratice. Articolele ridicau în slăvi frumusețea bronzului aurit și întreținerea corespunzătoare a porțelanurilor din secolul al optsprezecelea. Revista își intorcea ferm fața editorială de la orice aspect contemporan. și totuși reușise să-și păstreze un grup de cititori în timp ce supraviețuia cu dificultate, făcând un profit nesemnificativ și din ce în ce mai mic.

Cel mai vârstnic dintre frații Garabedian se uită la cifre și acceptă să închidă revista. Dar fratele lui era însurat cu o Tânără care se descria drept femeie de casă și care citise niște lucruri senzaționale despre Philippe Stark. Ea îl convinse pe soțul ei să se gândească la o operațiune de salvare, aşa că dispariția revistei *Decorating Quarterly* fu-

amânată. Dacă cineva ar fi găsit formula redacțională salvatoare, revista putea chiar să aibă un viitor.

Vesteasă răspândi, zvonul făcu vâlvă. Camilla, informată de prietena ei, sosi la New York cu o propunere detaliată, pe care o prezenta – în fusta cea mai scurtă pe care o avea – celui mai Tânăr dintre frații Garabedian. Prezentarea ţinu de la zece până la patru, cu o pauză de două ore pentru un prânz aproape romantic. Garabedian, trebuie spus, era impresionat nu numai de ideile Camillei, ci și de picioarele ei, aşa că în cele din urmă o angajă. Ca primă acțiune editorială, ea anunță o schimbare în denumirea revistei, *Decorating Quarterly*, care urma să se numească *DQ*. New Yorkul urmărea și aștepta.

Așa cum noii editori își pun amprenta asupra unei publicații, Camilla investi prompt o sumă considerabilă din banii fraților Garabedian în autopromovare. Ea putea fi văzută – îmbrăcată corespunzător și pretențios, desigur – la toate ocaziile importante, zâmbindu-le tuturor persoanelor importante, momentele magice fiind fotografiate de către *paparazzo*-ul ei personal. Cu mult înainte ca primul ei număr din *DQ* să apară, ea reușise să câștige o oarecare faimă bazându-se pe nimic mai substanțial decât recunoașterea socială.

Dar acele nenumărate seri în care văzuse lume și fusese văzută etalându-se, acele zeci de prânzuri la care participase aveau să se dovedească utile într-un final. Camilla ajunse rapid să-i cunoască pe toți cei pe care trebuia să-i cunoască – adică pe cei bogăți și plăcăti, acea elită a societății, dar și pe cei care erau mai importanți decât toți, probabil – decoratorii de interioare. Camilla le

acorda o atenție deosebită decoratorilor, știind că influența lor asupra clienților se prelungea adesea cu mult peste sfaturile cu privire la materiale și mobilier; știind, de asemenea, și cât de mult țineau decoratorii la publicitate.

Și astfel, într-una dintre acele rare ocazii, când una dintre victimele alese de revistă se împotrivi oarecum să-și lase casa invadată de fotografi, textieri de reclame, florari, stiliști și numeroși asistenți înveșmântați în negru care aveau telefoane celulare, Camilla chemă decoratorul de interioare. Acesta forță mâna clientului său. Ușile erau deschise.

În acest fel, Camilla reuși să pătrundă acolo unde nici o altă revistă de amenajări interioare nu mai ajunsese înainte. De fapt, primul ei exemplar conținea un pont, ca un dublu triumf – triplexul de pe Park Avenue (având câte un tablou impresionist în fiecare baie) și vila Mustique (cu câte trei servitori la fiecare oaspete) aparținând lui Richard Clement de la Wall Street Clements. Deși era un burlac care trăia destul de retras, aproape izolat, acesta capitulase în fața presiunii exercitate asupra sa de Tânărul lui partener italian (el însuși un decorator neofit) și de Camilla. Articolul care rezultase în urma acestei manevre, douăzeci de pagini de descrieri elogioase, ilustrate cu fotografii atrăgătoare, fusese remarcat și admirat de foarte mulți cititori. *DQ* era lansată.

Trecuseră trei ani de atunci și datorită faptului că revista rămăsese fidelă crezului ei – „nicio vorbă răutăcioasă, *niciodată*, la adresa cuiva“ –, aceasta cunoscuse succesul. În anul următor, în pofida cheltuielilor Camillei, publicația avea să realizeze un profit substanțial.

Andre ridică de pe măsuță ultimul număr al revistei și începu să o răsfoiască, oprindu-se la fotografile făcute de el în apartamentul lui Buonaguidi din Milano. El zâmbi amintindu-și cum le ceruse Camilla micului industriaș și bodyguardului acestuia să agațe un tablou de Canaletto într-un loc mult mai fotogenic. De fapt, ea avusese dreptate. Lui iî plăcea să lucreze cu ea. Era amuzantă, avea gust și era generoasă cu banii fraților Garabedian. Încă un an de comenzi obișnuite din partea ei, iar el ar fi avut destui bani ca să dispară și să lucreze la carte.

Se întrebă ce comandă avea Camilla pentru el în ziua aceea. Spera să poată merge undeva la soare. Iarna newyorkeză fusese atât de rece, încât atunci când serviciul de salubrizare al orașului intrase în grevă – aşa cum se întâmpla frecvent, de altfel – foarte puțini oameni observaseră. Miroslul greu de gunoi putred, de obicei un instrument eficace de negociere, fusese neutralizat de îngheț. Membrii sindicatului numărau zilele până la venirea primăverii, când avea să se simtă duhoarea dezghețului.

Țăcănitul tocurilor înalte pe pardoseala lucioasă de gresie îl făcu pe Andre să ridice privirea – la timp să o vadă pe Camilla trecând prin fața lui. Mâna ei era ascunsă sub cotul unui Tânăr cu barbă ce părea îmbrăcat într-un cort negru. Când cei doi se opriră în fața liftului, Andre îl recunoscu pe Olivier Tourrenc, un designer parizian la modă, faimos pentru colecțiile sale de mobilier în stil minimalist și care se ocupa în prezent cu transformarea unei fabrici de ambalare a cărnii din So Ho într-un hotel butic.

Ușile liftului se deschiseră. Urmă un schimb de sărutări în aer – câte una pentru fiecare obraz și una pentru noroc. Când ușile liftului se închiseră, Camilla se întoarse spre Andre.

– Scumpule! Ce mai faci? Ce urât din partea mea să te fac să aștepți. Ea îl apucă de cot cu fermitate, propulsându-l pe lângă biroul recepționerei. Ai cunoscut-o pe Dominique, desigur.

Recepționera ridică privirea, oferindu-le un rictus vag, care abia dacă-i întinse rujul de buze.

– Da, zise Andre. Mă tem că da.

Camilla oftă în timp ce-l conducea pe Andre pe corridor.

– Personalul e *atât de* dificil. E cam arăgoasă, știu asta, dar are, ce-i drept, un tată foarte influent. Camilla îl privi pe Andre pe deasupra ochelarilor ei cu ramă neagră, adăugând: De la Sotheby's¹.

Asistentul personal al Camillei îi urmă în birou. Acesta era un bărbat înalt și subțire, între două vârste, înarmat cu un carnetel și având un bronz pronunțat, de extrasezon. El îi zâmbi lui Andre.

– Tot cu fotografile acelea grozave ne ocupăm, nu-i aşa?

– Facem tot ce putem, Noel. Dar unde ai fost?

– La Palm Beach. Nici să nu-ți treacă prin minte să mă întreb cu cine am stat acolo.

– Nici nu m-aș gândi la aşa ceva.

Noel părea dezamăgit și se întoarse spre Camilla.

– Domnul G. ar vrea să vă vorbească. Celealte apeluri mai pot aștepta.

¹ Cunoscută casă de licitații. (n.tr.)

Camilla începu să pășească dintr-o parte în alta în spațele biroului ei, cu telefonul proptit între umăr și ureche, vocea ei reducându-se la un susur intim, abia auzit. Andre recunoșcu acest ton drept cel folosit în conversațiile ei cu Garabedian și se întrebă, nu pentru prima dată, dacă relația lor se limita doar la afaceri. Camilla era cam autoritară pentru gustul lui, semănând prea mult cu o rachetă corporatistă, dar era, fără îndoială, o femeie atrăgătoare, care rezista cu succes trecerii timpului folosindu-se de toate artificiile disponibile. Era subțire – fără a părea anorexică – având gâtul încă neted și suplu, pielea de pe brațe, la fel ca și coapsele și fesele ei, fiind fermă și tonifiată ca rezultat al exercițiilor zilnice de la șase dimineață.

O singură parte a Camillei era voluminoasă: părul. Tuns în stil cască și fabulos de săltăreț, părul castaniu al Camillei, atât de drept, de curat și de strălucitor, era o adevărată legendă la Bergdorf's, unde era îngrijit de trei ori pe săptămână. Andre privi șuvițele grele care-i acopereau obrazul atunci când ea se apleca în față, în timp ce-și lua rămas-bun cu voce suavă de la Garabedian înainte de a închide telefonul.

Camilla se uită la Andre și se strâmbă.

– Dumnezeule, câte am de făcut. El vrea să dea un dineu armenesc. Îți poți imagina?

– O să-ți placă. Vei avea ocazia să porți costumul național.

– Dar care e acela?

– Întreabă-l pe Noel. O să ți-l împrumute probabil pe el lui.

– Nu e amuzant, scumpule. Nu e amuzant deloc. Camilla își notă ceva și aruncă o privire la cadranul Rolexului supradimensionat ce părea enorm pe încheietura ei. Doamne, trebuie să o iau din loc.

– Camilla? M-ai chemat să vorbim. Îți amintești?

– Am întârziat la masa de prânz. E vorba de Gianni.

Nu aş îndrăzni să-l fac să aștepte. Nu din nou. Ea se ridică. Ascultă... e vorba de icoane, scumpule. Niște icoane de pe Riviera, poate un mic Fabergé, de asemenea. Va trebui să studiezi terenul. Proprietara lor este o bătrână văduvă bogată din Rusia. Noel are toate detaliile. Camilla își pescui geanta de pe birou. Noel! Mașina e jos? Unde e haina mea? Sună-l pe Gianni la Royalton și spune-i că sunt blocată în trafic. Și că mă întorc de la o înmormântare care m-a întristat foarte mult.

Camilla îi trimise un sărut lui Andre pe calea aerului înainte de a se îndrepta spre lift, părul ei executând fabulosul balans, în timp ce o secretară mai Tânără alerga după ea cu haina și cu un mănușchi de mesaje. Andre clătină din cap și se îndreptă spre biroul lui Noel, așezându-se pe marginea acestuia.

– Ei bine, zise Andre, e vorba de niște icoane, scumpule. Pe Riviera. Asta e tot ce am înțeles.

– Nu ești tu atât de norocos. Noel își consultă carnetul. Hai să vedem. Casa e la vreo treizeci de kilometri de Nisa, ceva mai jos de Saint-Paul-de-Vence. Numele băbuței este Ospaloff, iar ea spune că e prințesă. Noel ridică privirea și-i făcu semn cu ochiul. Dar nu asta facem cu toții în ziua de astăzi? Oricum, ai deja rezervate trei nopți la Colombe d'Or. Camilla va trece în drum spre

Paris să-i ia interviul. Va rămâne peste noapte acolo, aşa că voi doi veţi putea avea o cină plăcută și liniștită. Doar Respect pentru oameni și cărti să nu faci ceva ce nu aş face nici eu.

– Nu-ți face griji pentru asta, Noel. Am să spun că mă doare capul.

– Aşa să faci. Poftim. Noel împinse o mapă peste birou. Biletele, maşina, confirmările de la hotel, precum și adresa și numărul de telefon al „Maicii Rusia“. Să nu pierzi avionul. Ea te aşteaptă poimâine.

Andre strecură mapa în geanta lui și se ridică.

– Vrei să-ți aduc ceva când mă întorc? Espadrile? Cremă antiselulitică?

Noel își ridică ochii spre tavan, entuziasmat.

– Dacă tot ai întrebat, puțină esență de lavandă mi-ar prinde foarte bine. Telefonul începu să sune. Noel ridică receptorul fluturându-și degetele spre Andre în semn de rămas-bun, iar Andre se întoarse să plece.

Riviera. Andre se înfășură în acest gând ca într-o pătură înainte de a ieși să înfrunte mizeria înghețată de pe Madison Avenue. Un vânt aspru, destul de rece ca să șfinchiuască pielea trecătorilor, îi făcea pe aceştia să se înfiorare și să coboare capetele.

Frăția nicotinei – acele mase zgribulite care Tânjesc să inhaleze fum și care se adună în mici grupuri vinate în fața ușilor principale ale clădirilor de birouri din Manhattan păreau mai ciudate și mai stânjenite ca nicio dată, fețele lor fiind crispate din cauza aerului înghețat, trăgând cu nesaț din țigările lor și dârdâind. Lui Andre i se păruse mereu o ironie faptul că fumătorilor le erau refuzate anumite privilegii, neavând drepturi egale cu